

TANGO-ORKESTERI UNTO FINNISH TANGO

Yön tummat siivet
Dark Wings of the Night

TANGO-ORKESTERI UNTO

FINNISH TANGO

Dark Wings of the Night

The key ingredients of the Finnish tango are longing and passion. Tango-orkesteri Unto's music is firmly rooted in both. The six virtuosos led by pianist-arranger Timo Alakotila salute the classic Finnish tango with their freshly-nuanced, powerful renditions of works by Unto Mononen and Toivo Kärki, the most prominent composers of the genre, as well as a growing repertoire of contemporary tangos. The varied musical backgrounds of Unto's musicians – from world music and jazz to theatre music and *tango nuevo* – imprint their music with a wealth of influences, freedom of playing and depth of interpretation. Tango-orkesteri Unto's music breathes and flows with exceptional freedom.

Tango-orkesteri Unto, named after the great tango composer Unto Mononen, was founded in 1998 at the initiative of the Finnish Performing Music Promotion Centre to promote Finnish tango at EXPO'98 in Lisbon. Since then, the band has performed abroad and domestically, earning a warm reception from audiences and press alike. Unto has enchanted concert audiences in France, Germany, Great Britain, Switzerland and the United States. Also tango dancers find Unto's music inspiring: *tangueros* have been seen twirling around in many of Unto's concerts.

On their debut album, *Finnish Tango*, released by ARC Music in 2003, Tango-orkesteri Unto interpreted a selection of the most beloved Finnish tangos. On their second album, *Kylmä rakkaus – Cold Love: Finnish Tango, Vol. II* (ARC, 2010), the band again explored evergreen tangos but also introduced original settings of Finnish poetry by Timo Alakotila and Johanna Juhola as well as renowned Finnish songwriters like Jussi Tuurna and Anna-Mari Kähärä.

Featuring two new songs by Kähärä, this new album extends the tradition laid down by its predecessors, a sophisticated, mature reimagining of the Argentinean and Finnish tango traditions. The selections have a broad range, from 1940s and '50s chestnuts by Kärki to brand-new pieces by Alakotila and the group's youngest member, accordionist Juhola. All are woven together seamlessly in the ensemble's own distinctive, elegant style. The acoustic sextet soars along in a wholly natural sense of flight, sweeping the listener along with them.

Lyricists range from the trailblazing modernist poet and novelist Marja-Liisa Vartio, who died in 1966, and eminent writer and translator Matti Rossi, to acclaimed contemporary novelists and actresses Anna-Leena Härkönen and Eppu Nuotio – as well as Pirkko Arola, a Lutheran pastor, and Elina Lajunen, a visual artist, writer and tango dancer.

Even those who don't catch the meaning of the words can savour their sound. Each of these lyricists has an exquisite sense of the musical quality of words. This is conveyed precisely in singer Pirjo Aittomäki's warm mezzo-soprano tone. Her background, from leading roles in musicals to jazz and world music influenced vocal groups, gives her the breadth of expression and power to suit each song, whether a triumphant anthem or an intimate, suspended moment.

The members of Tango-orkesteri Unto are all prominent figures in the Finnish world music and jazz scenes, having played with groups such as *Värttinä*, *JPP*, *Troka*, *How Many Sisters*, *Johanna Juhola Reaktori*, *Las Chicas del Tango* and the *UMO Jazz Orchestra* as well as *Raoul Björkenheim*, *Maria Kalaniemi & Aldargaz* among others.

Finnish tango is alive and well in the hands of
Tango-orkesteri Unto!

For more information please visit
www.tangoorkesteriunto.com

TANGO-ORKESTERI UNTO

Timo Alakotila (piano) – Timo is one of the most significant contributors in the modern folk music scene in Finland. He is a distinguished musician, composer, arranger, producer and teacher. Timo is also an original member of the world-renowned string band *JPP* and is known for his close collaboration with several artists within the folk and classical music genres, including accordionist Maria Kalaniemi and violinist Pekka Kuusisto. In 2011 he received the title of Artist Professor from The Arts Council of Finland.

Johanna Juhola (accordion) – Johanna is an accordion virtuoso, multi-faceted composer and a forerunner for tango nuevo. If she is not playing as part of Tango-orkesteri Unto, she is enchanting tango aficionados around the world with her two colourful fantasy tango ensembles, *Johanna Juhola Reaktori* and *Johanna Juhola Trio*. She regularly composes for the theatre and has released three solo albums: *Miette* (2006), *Fantasiatango* (2010) and *Fantasiatango 2* (2012).

Mauno Järvelä (violin) – Mauno's musical background is rooted in Finnish folk music. His classical music studies led him to some of Finland's most significant orchestras. Later on, Mauno concentrated on teaching and developed his own pedagogical approach, the *Näppäri Method*, which has gained widespread interest all over the world. The method emphasizes an individual's local musical tradition as a basis for studies. In addition to teaching, Mauno performs in several groups (e.g., *JPP*). The visibility and value of Järvelä's career has been endorsed by a number of acknowledgements such as Finland Prize for the Arts, Pro Finlandia Medal and the Sibelius Academy Honorary Doctorate.

Petri Hakala (guitar) – Besides guitar Petri plays instruments from the mandolin family. He divides his time between performing in various folk music groups and teaching mandolin and guitar. He has released two solo albums, *Kirjo* (1999) and *Trad.* (2007) and published a book based on the latter. Recently, he's been playing and recording music with blues singer Eric Bibb and building guitars and mandolins.

Pirjo Aittomäki (vocals) – Pirjo is a versatile soloist and session singer. She is a strong interpreter with an expressive and supple voice, which adapts easily to various styles from tango to jazz and theatre music. Pirjo has worked extensively in musical theatre, and has appeared in leading roles in Finnish productions of *Les Misérables* and *Aspects of Love*, as well as in original Finnish musicals. She has released three albums with the vocal trio *How Many Sisters* and toured Europe and Japan with *The Finnish Adiemus Singers*, a group which records and performs music by Karl Jenkins. Pirjo feels most at home when singing songs written to Finnish poetry.

Hannu Rantanen (double bass) – Hannu is the one of the top bass players in Finland. A brilliantly skilful double and electric bassist, he is a sought after musician who has played in numerous Finnish jazz and world music groups such as *Värttinä*, *Umo Jazz Orchestra* and *Raoul Joonas Widenius Trio* and classical orchestras *Avanti* and *Helsinki Philharmonic Orchestra*, among others. His international projects include collaboration with composer John Adams, guitar players Wayne Krantz and Django Bates, jazz singer Viktoria Tolstoy and bandoneonist Luis Di Matteo. Hannu regularly plays in theatre productions and when he was a member of *Värttinä*, he collaborated with A. R. Rahman composing music for *The Lord of the Rings* musical.

1. Junta (Train) 2012

(comp. Anna-Mari Kähärä; lyrics Anna-Leena Häkkinen; arr. Tango-orkesteri Unto)

We are pleased to begin the album with this fiery tango chanson, a fine example of the fruitful collaboration between the masters of words and music, novelist Anna-Leena Häkkinen and composer Anna-Mari Kähärä. *Train* is a song about a woman finally leaving a disappointing relationship:

This train is leaving now, it dashes through the icy night... and my broken heart heals along the race. And I'm never coming back to you! (PA)

2. Katuviertä pitkin (Strolling in the Streets) 1950

(comp. Toivo Kärki; lyrics Rauni Kouta; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

A little gem originally composed for a 1950s music film *Just Minstrels*, featuring The Red Mill, which was a popular variety theatre in Helsinki. A sad story of a couple that used to stroll in the streets together. Now one of them is taking his walks with someone else. Sigh. (PA)

3. Jos minut vielä kohtaat (If You Ever See Me Again) 1993

(comp. Erkki Rajamäki; lyrics Pirkko Arola; arr. Tango-orkesteri Unto; © Suomen Mediamusiikki Oy)

If you ever see me again, you'll only look into the cold waters in my eyes.

A rarely performed masterpiece from the Tango Composition and Lyrics Contest at the Seinäjoki Tango Festival in 1993 and one of my favourites in Unto's repertoire. Our arrangement with Piazzolla-influenced accordion lines has an Almodóvaresque feeling. Listen to the delicate piano solo and that last note of the violin, heartbreaking.

The night lays its head on the dewy grass, the light in your window is still burning bright...

I wish for one thing only: I wish to forget you. (PA)

4. Yön tummat sivet (Dark Wings of the Night) 1966

(comp. & lyrics Unto Mononen; arr. Timo Alakotila; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Unto Mononen's dramatic piece from the height of the 1960s tango boom has it all: deception, bitterness, longing, and destiny that can ruin your happiness at whim. Luckily the night covers all the pain and provides shelter for the poor protagonist under its dark wings. (PA)

5. Eron hetki on kaunis (The Moment of Parting is Beautiful) 1948

(comp. Toivo Kärki; lyrics H. Neva; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

The day's work is done and the night quietly comes. It's time to leaf through the book of memories and take a trip to the land of love lost. Then I remember the moment when we parted, I remember the beauty in the longing: the moment of parting is as beautiful as love itself.

One of the cornerstones of Finnish tango repertoire, true and honest. (PA)

6. Huudetaan (Shouting) 2013

(comp. Johanna Juhola; lyrics Eppu Nuotio; arr. Tango-orkesteri Unto)

Was it you or was it me who lost it first?

A startling portrayal of a heated argument and its passionate reconciliation. Eppu Nuotio's lyrics inspired me to use a milonga-like rhythm and write some swift parts for accordion and violin. (JJ)

7. Yön syli (Cradle of the Night) 2011

(comp. Johanna Juhola; lyrics Elina Lajunen; arr. Tango-orkesteri Unto)

You are never alone in the night, you can leave your eternal longing behind you, when the night is filled with love. Now I can linger in your arms.

Coming home from a *milonga* dance through the nocturnal city with a memory of dance steps still in my feet. This tango was originally written for Johanna Juhola Reaktori's 2011 *The Limits of Tango* show. Now the song is happy to continue its existence in Unto's repertoire. Elina Lajunen wrote the lyrics to the finished composition after she started hearing tones of the night and traces of the fading *milonga* in the music. (JJ)

8. Kotkan ruusu (The Rose of Kotka) 1969

(comp. Helvi Mäkinen; lyrics Leo Anttila; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

A starry night in the harbour of Kotka: black waves are beating against the pier and you can hear music and drunken singing from the bar nearby. Pleasures of the night are awaiting you. A young sailor is waiting for someone to pick him up and along comes The Rose of Kotka. This iconic tango features probably the best-known line in the Finnish tango repertoire: *Tonight fortune favours the brave!* (PA)

9. Hyljätty (Abandoned) 2013

(comp. Timo Alakotila; poem Marja-Liisa Vartio (1924–1966); arr. Timo Alakotila)

Whose hair does the river rock?

A girl drowns herself in the river after being abandoned by her lover.

Marja-Liisa Vartio's tragic poem, which draws its metaphors from the nature, gave a great starting point to this composition. The band and the soloist did an amazing job with it. (TA)

10. Humalapuu (Hop Tree) 2013

(comp. Timo Alakotila; poem Ellen Niit / Finnish translation Anja Salokannel; arr. Timo Alakotila)

A happy poem by Estonian poet Ellen Niit inspired me to write a piece in a 7/8 feel. Very nice improvised solos by my favourite musicians!

Under your eyes, to the edge of light. Together we bear the light burden of the wreath. (TA)

11. Miksi kerrot mulle valheen (Why Did You Tell Me a Lie) 1960

(comp. & lyrics Erik Lindström; arr. Tango-orkesteri Unto; © Lindström Erik Ed.)

Erik Lindström is a master of sophisticated melodies. A love story begins as a lie but becomes true with some help from the moon, a hot kiss and the Cupid's arrow. (PA)

12. Sade luo kuultavan hämärän (Rain Creates a Luminous Twilight) 2011

(comp. Anna-Mari Kähäärä; poem Matti Rossi; arr. Tango-orkesteri Unto)

A man reminisces and reflects on his life while comforting a little bird he has found in the railway station hall. This was one of the first songs we started working on when we began rehearsals for this album in Berlin in autumn 2012. I still remember the shivers running down my spine when I first sang this arrangement. Thank you Berlin for the inspiration! (PA)

Liner notes: Pirjo Aittomäki (PA), Johanna Juhola (JJ), Timo Alakotila (TA).

(Translations of the song titles and lyrics are not official or word-for-word translations. The title of track 12 was translated by the author.)

Kaipaus ja intohimo ovat suomalaisen tangon ydin. Tango-orkesteri Unton musiikki pohjautuu vahvasti molempien. Pianisti-sovittaja Timo Alakotilan luotsaamat virtuoosit nostavat suomitangon uusiin ulottuvuuksiin tuoreilla ja väkevillä tulkinoillaan muun muassa Unto Monosen ja Toivo Kärjen ikivihreistä. Perinteisten tangojen rinnalla yhteen ohjelmistossa on mittava määrä uutta tangomusiikkia. Unton muusikkojen monipuoliset musiikkiliset taustat, maailmanmusiikista jazziin ja teatterimusiikista *tango nuevoon*, kuuluvat kokoonpanon soinnissa vaikutteiden rikkautena ja tulkinnan syvyytenä. Yhteen musiikki hengittää ja virtaa harvinaisen vapaasti.

Tango-orkesteri Unto on nimetty tangosäveltäjä Unto Monosen mukaan. Yhtye perustettiin vuonna 1998 Esittävän taiteen edistämiskeskus (ESEK) aloitteesta esittelemään suomalaista tangoa Lissabonin EXPO '98 -maailmannäyttelyssä. Siitä lähtien yhtye on konsertoinut laajalti niin ulkomailla kuin kotimaassakin. Unto on hurmannut yleisöä muun muassa Saksassa, Sveitsissä, Itävallassa, Ranskassa, Iso-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. Myös tangotanssijat ovat inspiroituneet Unton virtaavasta musiikista liikkeensä siivittäjänä: monissa konserteissa on nähty tanguerojen pyörähtelyjä.

Ensilevyllään *Finnish Tango* (ARC, 2003) Tango-orkesteri Unto tulkitsi rakastetuimpia suomalaisia tangoja. *Kylmä rakkaus* (ARC, 2010) sisälsi jälleen ikivihreitä, mutta esitti lisäksi Timo Alakotilan, Johanna Juholan, Anna-Mari Kähärän ja Jussi Tuurnan suomalaiseen runouteen säveltämiä uusia tangoja.

Unton kolmas levy *Yön tummat siivet* (ARC, 2015) yhdistää edeltäjiensä tapaan argentiinalaista ja suomalaisia tangoperinnettä. Levyn hienostunut ohjelmisto ulottuu Toivo Kärjen 1940 ja 1950 -lukujen helmistä Kähärän, Alakotilan ja Juholan uusiin sävellyksiin. Eri aikakausien tangot nivoutuvat saumattomasti yhteen Unton omintakeisen ja elegantin tyylin ansiosta.

Lyriikoista vastaa näyttävä joukko suomalaiskirjoittajia: kirjailijalegendat Marja-Liisa Vartio ja Matti Rossi, suositut nykykirjailijat ja näytelijät Anna-Leena Härkönen ja Eppu Nuotio, pastori Pirkko Arola sekä nukketeatteriohjaaja, kirjoittaja ja tangotanssija Elina Lajunen. Laulaja Pirjo Aittomäen lämmi mezzosopraano välittää tekstien vivahteet kuulijalle taidokkaasti ja tunteella.

Tango-orkesteri Unton musiikissa soi runollisena modernin tangon tunteen palo.

Unton muusikkojen taustalta löytyy mm. seuraavia maailmanmusiikki- ja jazzylevyt: *Värttinä*, *JPP*, *Troka*, *How Many Sisters*, *Johanna Juhola Reaktori*, *Las Chicas del Tango* ja *UMO Jazz Orchestra*, samoin kuin *Raoul Björkenheim*, *Pepa Päivinen* ja *Maria Kalaniemi & Aldargaz*.

www.tangoorkesteriunto.com

TANGO-ORKESTERI UNTO

Timo Alakotila (piano) – Timo Alakotila on yksi suomalaisen nykykansanmusiikkikentän merkittävimmistä tekijöistä. Hänen arvostettu muusikko, säveltäjä, sovittaja, tuottaja ja pedagogi sekä maailmankuulun *JPP*-yhtyeen alkuperäisjäsen. Alakotila tekee läheistä yhteistyötä useiden kansanmusiikkia ja klassista musiikkia esittävien taiteilijoiden kanssa, joista mainittakoon harmonikansoittoja Maria Kalaniemi ja viulisti Pekka Kuusisto. Vuonna 2011 Taiteen keskustoimikunta nimitti Alakotilan taiteilijaprofessoriksi.

Johanna Juhola (harmonikka) – Johanna Juhola on harmonikkavirtuoosi, moni-ilmeinen säveltäjä ja tango nuevon edelläkävijä. Tango-orkesteri Unton lisäksi hän ihastuttaa tangohulluja ympäri maailman värikäiden fantasiatangoyhtyeittensä *Johanna Juhola Reaktori* ja *Johanna Juhola Trion* kanssa. Johanna säveltää myös teatteri-, sirkus- ja nykytanssimusiikkia ja on julkaissut omalla nimellään kolme levyä: *Miette* (2006), *Fantasiatango* (2010) and *Fantasiatango 2* (2012).

Mauno Järvelä (viulu) – Mauno Järvelän muusikilliset juuret ovat suomalaisessa kansanmusiikkissa. Klassisen musiikin opintojen jälkeen Järvelä loi mittavan uran orkesterimuusikkona. Sittemmin hän on keskittynyt viulunsoiton opettamiseen ja kehittänyt kansanmusiikkilähtöisen musiikkikasvatusfilosofian, Näppäripedagogiikan. Opettamisen ohella Järvelä esiintyy *JPP*:ssa ja useissa muissa yhtyeissä. Mauno Järvelän uran näkyvyyttä ja arvoa ovat vahvistaneet monet tunnustukset, kuten taiteen ja kulttuurin Suomi-palkinto, Pro Finlandia -mitali ja Sibelius-Akatemian kunniantohtorin arvonimi.

Petri Hakala (kitara) – Petri Hakala soittaa kitaran ohella mandoliinisoittimia. Hän esiintyy useissa kansanmusiikkiyhtyeissä ja opettaa. Hakala on julkaissut kaksi soololevyä, *Kirjo* (1999) ja *Trad.* (2007) sekä jälkimmäiseen pohjautuvan kirjan. Viime aikoina hän on esiintynyt ja levyttänyt blueslaulaja Eric Bibbin kanssa. Hakala myös rakentaa kitaroita ja mandoliineja.

Pirjo Aittomäki (laulu) – Pirjo Aittomäki on monipuolinen solisti ja sessiolaulaja. Hän on vahva tulkitsija, jonka ilmaisuvoimainen ja notkeaa ääni taipuu vaivattomasti eri musiikkityyleihin tangosta jazzin kautta näyttämömusiikkiin. Aittomäki on esiintynyt teatterinäytämöillä muun muassa musikaalien *Les Misérables*, *Aspects of Love* ja *Astoria* (säv. Jukka Linkola) päätehtävissä. Parhaiten hänet tunnetaan parikymmenvuotisesta jäsenyydestään *How Many Sisters* -lauluyhtyeessä, jonka kanssa hän on julkaissut kolme levyä. Aittomäki on laulajana omimmillaan suomalaiseen runouteen sävelletyn musiikin parissa.

Hannu Rantanen (kontrabasso) – Taitava kontra- ja sähköbasisti Hannu Rantanen on yksi Suomen kysytyimmistä basisteista. Hänen soittanut lukuisissa jazz- ja maailmanmusiikkiyhtyeissä, joista tärkeimpäät ovat olleet *Värttinä*, *UMO Jazz Orchestra* sekä *Joonas Widenius Trio*, ja vieraillut klassisissa orkestereissa *Avanti!sta Helsingin kaupunginorkesteriin*. Rantasen monipuolisuuksilta ilmenee myös kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kirjosta: säveltäjä John Adams, kitaristit Wayne Krantz ja Django Bates, jazzlaulaja Viktoriia Tolstoy ja bandoneonisti Luis Di Matteo. Rantanen työskentelee säännöllisesti muusikkona teatteriproduktioissa, ja Värttinän riveissä hän oli mukana säveltämässä musiikkia *Lord of the Rings* -musikaaliin yhteistyössä intialaisen A. R. Rahmanin kanssa.

1. Juna (Train) 2012

(comp. Anna-Mari Kähärä; lyrics Anna-Leena Härkönen; arr. Tango-orkesteri Unto)

Mikä olisikaan parempi aloituskappale kässillä olevalle levylle, kuin tämä tulinen tango-chanson! *Juna* on mainio esimerkki sanan ja sävelen mestarien, Anna-Leena Härkösen ja Anna-Mari Kähärän, pitkästä ja hedelmällisestä yhteistyöstä. (PA)

2. Katuviertä pitkin (Strolling in the Streets) 1950

(comp. Toivo Kärki; lyrics Rauni Kouta; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Toivo Kärki ja Reino Helismaa, jälkimmäinen salanimellä, tekivät tämän harvemmin kuullun helmen Punainen mylly -revyyteatterin ympärille rakentuvaan elokuvaan *Vain laulajapoikia*. Siinä tangon esitti Henry Theel, yksi suurista suomalaisista iskelmälaulajista. Pilkistääköhän toisen B-osan tekstistä humorin kukka? (PA)

3. Jos minut vielä kohtaat (If You Ever See Me Again) 1993

(comp. Erkki Rajamäki; lyrics Pirkko Arola; arr. Tango-orkesteri Unto; © Suomen Mediamusiikki Oy)

Tangomarkkinat 2013 ja kuningasfinaali. Seuraan lähetystä toisella korvalla. Hetkinen, mikäs tämä on? Nauliudun kuuntelemaan itselleni tuntematonta tangoa syvästi vaikuttuneena. Tekstaan saman tien kilpailun orkesterissa soittavalle Hannulle: "Pyydä kapulta nuotti!" Seuraavalla viikolla alamme työstää kappaleesta omaa versiota. Sovitus ajautuu Timon, Petrin ja Hannun kompin kanssa kuin itsestään almodóvarilaisiin tunnelmiin. Johanna kirjoittaa Piazzolla-vaikutteisen haitaristemman, jota Maunon viulu täydentää. Timon herkkä pianosoolo tihentää intiimin tunnelman. *Jos minut vielä kohtaat* on yksi suosikeistani Tango-orkesteri Unton ohjelmistossa. (PA)

4. Yön tummat sivet (Dark Wings of the Night) 1966

(comp. & lyrics Unto Mononen; arr. Timo Alakotila; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Unto Monosen kohtalokas teos 1960-luvun tangobuumin huipulta. Petos, katkeruus, kaipaus, kohtalo oikkuineen – näistä aineksista rakentuvat monet suomalaiset menestystangot. Ja kuten niin usein Monosen tuotannossa, suo tässäkin yö päähenkilölle lohdutuksen. (PA)

5. Eron hetki on kaunis (The Moment of Parting is Beautiful) 1948

(comp. Toivo Kärki; lyrics H. Neva; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Yksi suomalaisen tangokirjallisuuden kulmakivistä, rehellinen ja tosi. Henry Theelin ensilevytys tämäkin. (PA)

6. Huudetaan (Shouting) 2013

(comp. Johanna Juhola; lyrics Eppu Nuotio; arr. Tango-orkesteri Unto)

Säväytävä kuvaus tulisesta riidasta ja sen yhtä kiivaasta sopimisesta. Eppu Nuotion teksti innoitti vauhdikkaaseen milongaa sivuavaan rytmii ja vikkeliin haitari- ja viulustemmoihin. (JJ)

7. Yön syli (Cradle of the Night) 2011

(comp. Johanna Juhola; lyrics Elina Lajunen; arr. Tango-orkesteri Unto)

Paluu kotiin milongasta öisen kaupungin läpi tanssiaskelten muisto vielä jaloissa. Tämä tango syntyi Johanna Juhola Reaktorin *The Limits of Tango*-esitykseen 2011 ja jatkaa nyt onnellisena elämäänsä Unton ohjelmistossa. Elina kirjoitti tekstin valmiiseen sävellykseen, jossa hän kuuli selviä yön sävyjä ja hiipuvan milongan tunnelmia. (JJ)

8. Kotkan ruusu (The Rose of Kotka) 1969

(comp. Helvi Mäkinen; lyrics Leo Anttila; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Sovituksemme tunnetusta, rakastetusta tangosta on noussut konserteissa yleisön, ja esittäjienkin, suosikiksi. (PA)

9. Hyljätty (Abandoned) 2013

(comp. Timo Alakotila; poem Marja-Liisa Vartio (1924–1966); arr. Timo Alakotila)

Marja-Liisa Vartion surullinen, luonnosta vertauskuvansa ammentava runo antoi alkusyäksen sävellykselle. Yhtye ja solisti tekevät hienoa työtä. (TA)

10. Humalapuu (Hop Tree) 2013

(comp. Timo Alakotila; poem Ellen Niit / Finnish translation Anja Salokannel; arr. Timo Alakotila)

Virolaisen runoilijan Ellen Niitin onnea henkivä runo houkutteli kirjoittamaan kappaleen 7/8-tahtilajissa. Suosikkimusikkoni soittavat mainiot improvisoidut soolot! (TA)

11. Miksi kerroit mulle valheen (Why Did You Tell Me a Lie) 1960

(comp. & lyrics Erik Lindström; arr. Tango-orkesteri Unto; © Lindström Erik Ed.)

Erik Lindströmin hienostuneen melodinen tango on suomalaisittain epätyypillinen: kertosäe kulkee duurissa ja tarinalla on onnellinen loppu. (PA)

12. Sade luo kuultavan hämärän (Rain Creates a Luminous Twilight) 2011

(comp. Anna-Mari Kähärä; poem Matti Rossi; arr. Tango-orkesteri Unto)

Elokuvallinen "Sade luo kuultavan hämärän" on yksi ensimmäisiä tälle levylle valikoituneita kappaleita. Sovitus laitettiin alulle Berliinissä syksyllä 2012. Muistan vieläkin väristykset selkäpiissäni, kun lauloin sovitusta ensimmäisen kerran. Kiitos inspiraatiosta, Berliini! (PA)

Kappaleiden esittelyt: Pirjo Aittomäki (PA), Johanna Juhola (JJ), Timo Alakotila (TA).

Die wichtigsten Zutaten des finnischen Tango sind Sehnsucht und Leidenschaft. Tango-orkesteri Untos Musik wurzelt in beiden. Die sechs Virtuosen, vom Pianisten und Arrangeur Timo Alakotila angeführt, salutieren dem klassischen finnischen Tango mit ihren frisch-nuancierten, kraftvollen Darbietungen der Werke von Unto Mononen und Toivo Kärki, den prominentesten Komponisten des Genres. Sie präsentieren aber auch ein ständig wachsendes Repertoire zeitgenössischer Tangos. Die vielfältigen musikalischen Hintergründe von Untos Musikern – von Weltmusik und Jazz, bis zu Theater-Musik und *Tango Nuevo* – prägen ihre Musik mit einer Fülle von Einflüssen und erlauben Spielfreiheit und Gefühlstiefe der Interpretation. Tango-orkesteri Untos Musik atmet und fließt mit außergewöhnlicher Freiheit.

Tango-orkesteri Unto ist nach dem großen Tango-Komponisten Unto Mononen benannt. Es wurde 1998 auf Initiative des Finnish Performing Music Promotion Center gegründet, um finnischen Tango an der Expo '98 in Lissabon zu fördern. Die Band trat seither im In- und Ausland auf und wurde von Publikum und Presse gleichermaßen wärmstens empfangen. Unto begeisterte Fans in Frankreich, Deutschland, Großbritannien, der Schweiz und den USA. Tango-Tänzer finden ihre Musik ebenfalls inspirierend: bei vielen ihrer Konzerte kann man *Tangueros* über die Bühnen wirbeln sehen.

Auf ihrem Debütalbum *Finnish Tango* (ARC Music, 2003), interpretierte das Tango-orkesteri Unto eine Auswahl der beliebtesten finnischen Tangos. Auf ihrem zweiten Album, *Kylmä rakkaus - Cold Love: Finnish Tango, Vol. II* (ARC, 2010), erkundete die Band wiederum Tango-Evergreens aber sie stellte auch eigene Arrangements von Timo Alakotila und Johanna Juhola zu finnischer Poesie vor, sowie Musik namhafter finnischer Komponisten wie Jussi Tuurna und Anna-Mari Kähäärä.

Mit zwei neuen Songs von Kähäärä führt dieses neue Album die Tradition seiner Vorgänger fort - ein anspruchsvolles, reifes Neu-Empfinden der argentinischen und finnischen Tango-Traditionen. Die Stücke sind breit gefächert, von alten Favoriten der 1940er und 50er von Kärki zu brandneuen Stücken von Alakotila und dem jüngsten Gruppenmitglied, der Akkordeonistin Juhola. Alle sind im eigenen, eleganten Stil des Ensembles nahtlos miteinander verwoben. Das akustische Sextett gleitet in einem völlig natürlichen Sinn für das Schweben dahin, und nimmt die Zuhörer mit sich mit.

Die Textdichter reichen von der bahnbrechenden modernistischen Dichterin und Schriftstellerin Marja-Liisa Vartio, die 1966 starb, und dem eminenten Schriftsteller und Übersetzer Matti Rossi, zu den gefeierten zeitgenössischen Schriftstellerinnen und Schauspielerinnen Anna-Leena Häkkinen und Eppu Nuotio, sowie Pirkko Arola, einem evangelischen Pfarrer, und Elina Lajunen, einer bildenden Künstlerin, Schriftstellerin und Tangotänzerin.

Sogar wenn man die Bedeutung der Worte nicht versteht, kann man ihren Klang genießen. Alle diese Textschreiber zeigen ein exquisites Feingefühl für die Musikalität der Worte. Das bringt die Sängerin Pirjo Aittomäki mit ihrer warmen Mezzosopran-Stimme präzise zum Ausdruck. Ihr Hintergrund und Ausbildung, von führenden Rollen in Musicals bis hin zu Jazz und von Weltmusik beeinflussten Vokalgruppen geben ihr die Bandbreite des Ausdrucks und die Kraft, jedem Song gerecht zu werden, von der triumphalen Hymne bis hin zu intimen, verinnerlichten Momenten.

Alle Mitglieder von Tango-orkesteri Unto sind prominente Figuren der finnischen Weltmusik- und Jazzszene, und spielten mit Gruppen, wie Värttinä, JPP, Troka, How Many Sisters, Johanna Juhola Reaktori, Las Chicas del Tango und dem UMO Jazz Orchestra, sowie mit Raoul Björkenheim und Maria Kalaniemi & Aldargaz.

Finnischer Tango blüht und gedeiht in den Händen des Tango-orkesteri Unto!

Weitere Information finden sie bei www.tangoorkesteriunto.com.

TANGO-ORKESTERI UNTO

Timo Alakotila (Klavier) – Timo ist einer der bedeutendsten Persönlichkeiten in der modernen Volksmusik-Szene in Finnland. Er ist ein angesehener Musiker, Komponist, Arrangeur, Produzent und Lehrer. Timo ist auch ein Gründungsmitglied der weltbekannten String-Band *JPP* und ist bekannt für seine enge Zusammenarbeit mit verschiedenen Künstlern in den Folk- und klassischen Musik-Genres, darunter der Akkordeonistin Maria Kalaniemi und dem Geiger Pekka Kuusisto. 2011 verlieh ihm das Arts Council von Finnland den Titel des Künstler-Professors.

Johanna Juhola (Akkordeon) – Johanna ist eine Akkordeon-Virtuosin und eine Vorreiterin des Tango Nuevo. Wenn sie nicht mit dem Tango-Orkesteri Unto spielt, bezaubert sie Tango-Aficionados rund um die Welt mit ihren beiden farbenprächtigen Fantasy-Tangoensembles, *Johanna Juhola Reaktori* und *Johanna Juhola Trio*. Sie komponiert regelmäßig für Theater und brachte drei Solo-Alben heraus: *Miette* (2006), *Fantasiatango* (2010) and *Fantasiatango 2* (2012).

Mauno Järvelä (Geige) – Maunos musikalischer Background liegt in finnischer Volksmusik. Sein klassisches Musikstudium brachte ihn mit einigen von Finlands bedeutendsten Orchestern zusammen. Später konzentrierte Mauno sich auf das Unterrichten und er entwickelte seine eigene pädagogische Methode, die *Näppäri Methode*, die weltweit großes Interesse fand. Diese Methode betont die örtlichen Musiktraditionen eines Individuums als Basis für die Studien. Neben seiner Lehrtätigkeit spielt Mauno in mehreren Gruppen (z.B. *JPP*). Sichtbarkeit und Wert von Järveläs Karriere wurden in einer Reihe von Auszeichnungen bestätigt, wie dem Finnischen Preis der Künste, der Pro Finlandia-Medaille und der Ehrendoktorwürde der Sibelius-Akademie.

Petri Hakala (Gitarre) – Neben der Gitarre spielt Petri Instrumente aus der Familie der Mandolinen. Er teilt seine Zeit zwischen Auftritten in verschiedenen Folk-Gruppen und dem Unterricht der Gitarre und Mandoline. Er veröffentlichte zwei Soloalben: *Kirjo* (1999) und *Trad.* (2007) und basierend auf dem letzteren veröffentlichte er ein Buch. In letzter Zeit spielte und nahm er Musik mit dem Blues-Sänger Eric Bibb auf, und er baut Gitarren und Mandolinen.

Pirjo Aittomäki (Gesang) – Pirjo ist eine vielseitige Solo- und Session-Sängerin. Sie ist eine starke Interpretin mit einer ausdrucksvollen, geschmeidigen Stimme, die sie leicht verschiedenen Stilen gerecht wird, von Tango bis Jazz, und Theatermusik. Pirjo kann auf umfangreiche Theatererfahrung zurückblicken, mit leitenden Rollen in finnischen Produktionen von *Les Misérables* und *Aspects of Love*, sowie in finnischen Musicals. Sie brachte drei Alben mit dem Vokaltrio *How Many Sisters* heraus und bereiste Europa und Japan mit *The Finnish Adiemus Singers*, einer Gruppe, die Musik von Karl Jenkins aufführt und aufnimmt. Am meisten zuhause fühlt sich Pirjo jedoch, wenn sie Songs zu finnischer Poesie singt.

Hannu Rantanen (Kontrabass) – Hannu zählt zu den besten Bassisten Finnländs. Er ist ein hervorragender Kontrabass- und Bassgitarren-Spieler, ein begehrter Musiker, der in einer Vielzahl finnischer Jazz- und Weltmusikgruppen spielte, wie z.B. *Värttinä*, *Umo Jazz Orchestra* und dem *Raoul Joonas Widenius Trio* sowie unter vielen anderen, den klassischen Orchestern *Avanti* und *Helsinki Philharmonic Orchestra*. Seine internationalen Projekte schließen Kollaborationen mit dem Komponisten John Adams, den Gitarristen Wayne Krantz und Django Bates, der Jazzsängerin Viktorija Tolstoy und dem Bandoneon-Spieler Luis Di Matteo ein. Hannu spielt regelmäßig in Theaterproduktionen, und als Mitglied von *Värttinä*, komponierte er mit A. R. Rahman Musik für das Musical *Der Herr der Ringe*.

1. Juna (Zug) 2012

(Komp.: Anna-Mari Kähärä; Text: Anna-Leena Häkkinen; arr. Tango-orkesteri Unto)

Wir freuen uns, das Album mit einem feurigen Tango-Chanson zu beginnen, einem feinen Beispiel einer fruchtbaren Zusammenarbeit zweier Meister der Worte und der Musik, der Schriftstellerin Anna-Leena Häkkinen und der Komponistin Anna-Mari Kähärä. *Juna* ist ein Lied über eine Frau, die endlich eine enttäuschende Beziehung verläßt.

Dieser Zug fährt jetzt ab, er donnert durch die eisige Nacht... und mein gebrochenes Herz heilt während des Rennens. Und ich gehe nie wieder zu dir zurück! (PA)

2. Katuviertä pitkin (Die Straße entlang spazieren) 1950

(Komp.: Toivo Kärki; Text: Rauni Kouta; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Ein kleines Juwel, usprünglich für den 1950er Film *Just Minstrels* komponiert. Es enthält „The Red Mill“, ein beliebtes Varieté-Theater in Helsinki. Eine traurige Geschichte von einem Paar, das immer zusammen durch die Straßen spazierte. Jetzt spaziert einer von ihnen mit jemand anderem. Seufz! (PA)

3. Jos minut vielä kohtaat (Wenn du mich je wieder siehst) 1993

(Komp.: Erkki Rajamäki; Text: Pirkko Arola; arr. Tango-orkesteri Unto; © Suomen Mediamusiikki Oy)

Wenn du mich je wieder siehst, wirst du nur in das kalte Wasser in meinen Augen blicken.

Ein selten aufgeführtes Meisterwerk vom Kompositionswettbewerb des Seinäjoki Tangofestivals 1993 und eines meiner Lieblingsstücke in Untos Repertoire. Unser Arrangement, mit Piazzolla-beeinflußten Akkordeon-Melodien hat ein Almodóvaresques Feeling (Anm.d.Ü. siehe Pedro Almodóvar). Hören Sie auf das zarte Klaviersolo und die letzte Note der Geige - herzzerreißend!

Die Nacht legt ihr Haupt ins taunasse Gras, das Licht in deinem Fenster brennt immer noch hell... Ich wünsche mir nur eines: Ich wünsche, dich zu vergessen. (PA)

4. Yön tummat siivet (Dunkle Flügel der Nacht) 1966

(Komp. & Text: Unto Mononen; arr. Timo Alakotila; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Unto Mononens dramatisches Stück aus der hohen Zeit des 1960er Tango-Booms hat alles: Betrug, Bitterkeit, Sehnsucht und Schicksal, das dein Glück je nach Laune zerstören kann. Zum Glück verdeckt die Nacht all den Schmerz und bietet der armen Hauptperson unter ihren dunklen Flügeln Schutz. (PA)

5. Eron hetki on kaunis (Der Augenblick der Trennung ist schön) 1948

(Komp.: Toivo Kärki; Text: H. Neva; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Das Tagewerk ist getan und still naht die Nacht. Es ist Zeit, im Buch der Erinnerungen zu blättern und eine Reise ins Land der verlorenen Liebe zu machen. Dann entsinne ich mich des Momentes unserer Trennung, ich denke an die Schönheit der Sehnsucht: Der Augenblick des Abschieds ist so schön, wie die Liebe selbst.

Einer der Eckpfeiler des finnischen Tango-Repertoires, wahr und ehrlich. (PA)

6. Huudetaan (Rufen) 2013

(Komp.: Johanna Juhola; Text: Eppu Nuotio; arr. Tango-orkesteri Unto)

Warst du es oder war ich es, der es zuerst verlor?

Eine überraschende Darstellung eines heftigen Streites und seiner leidenschaftlichen Versöhnung. Eppu Nuotios Text inspirierte mich, einen Milonga-ähnlichen Rhythmus zu verwenden und einige schnelle Passagen für Akkordeon und Geige zu schreiben. (JJ)

7. Yön syli (Wiege der Nacht) 2011

(Komp.: Johanna Juhola; Text: Elina Lajunen; arr. Tango-orkesteri Unto)

Du bist nie allein in der Nacht, du kannst dein ewiges Verlangen hinter dir lassen, wenn die Nacht von Liebe erfüllt ist. Jetzt kann ich in deinen Armen verweilen.

Man kehrt von einem *Milonga*-Tanz durch die nächtliche Stadt nach Hause zurück, mit der Erinnerung an die Tanzschritte noch in den Beinen. Dieser Tango wurde ursprünglich für Johanna Juhola Reaktoris 2011er Show *The Limits of Tango* geschrieben. Jetzt lebt der Song in Untos Repertoire fröhlich weiter. Elina Lajunen schrieb den Text zur fertigen Komposition, nachdem sie Klänge der Nacht und einen Hauch des verklingenden Milonga in der Musik entdeckte. (JJ)

8. Kotkan ruusu (Die Rose von Kotka) 1969

(Komp.: Helvi Mäkinen; Text: Leo Anttila; arr. Tango-orkesteri Unto; © Warner/Chappell Music Finland Oy)

Eine sternenklare Nacht im Hafen von Kotka: schwarze Wellen rollen gegen das Pier und man kann aus der benachbarten Bar Musik und betrunkenes Singen hören. Vergnügungen der Nacht warten. Ein junger Seemann wartet darauf, von jemandem abgeholt zu werden – und hier kommt die Rose von Kotka. Dieser ikonische Tango enthält die wahrscheinlich bekannteste Zeile im finnischen Tango-Repertoire: *Heute Nacht lacht das Glück dem Tapferen!* (PA)

9. Hyljätty (Verlassen) 2013

(Komp.: Timo Alakotila; Gedicht: Marja-Liisa Vartio (1924–1966); arr. Timo Alakotila)

Wessen Haar treibt im Fluß?

Ein Mädchen ertränkt sich im Fluß, nachdem ihr Geliebter es verlassen hat.

Marja-Liisa Vartios tragisches Gedicht, das seine Metaphern aus der Natur bezieht, bildete einen großartigen Ausgangspunkt für diese Komposition. Der Komponist und die Band schufen Großartiges! (TA)

10. Humalapuu (Hopfenbuche) 2013

(Komp.: Timo Alakotila; Gedicht: Ellen Niit / finnische Übersetzung: Anja Salokannel; arr. Timo Alakotila)

Ein fröhliches Gedicht der estnischen Dichterin Ellen Niit inspirierte mich, ein Stück im 7/8-Takt zu schreiben. Sehr schöne improvisierte Soli meiner Lieblingsmusiker!

Unter deinen Augen, zur Grenze des Lichtes. Zusammen tragen wir die leichte Bürde des Kranzes. (TA)

11. Miksi kerroit mulle valheen (Warum hast du mich belogen) 1960

(Komp. & Text: Erik Lindström; arr. Tango-orkesteri Unto; © Lindström Erik Ed.)

Erik Lindström ist ein Meister ausgefeilter Melodien. Eine Liebesgeschichte beginnt als Lüge, wird dann aber mit einiger Hilfe des Mondes, Amors Pfeil und eines heißen Kusses wahr. (PA)

12. Sade luo kuultavan hämärän (Der Regen schafft ein fluoreszierendes Zwielicht) 2011

(Komp.: Anna-Mari Kähäärä; Gedicht: Matti Rossi; arr. Tango-orkesteri Unto)

Ein Mann schwelgt in Erinnerungen und denkt über sein Leben nach, während er einem kleinen Vogel hilft, den er in der Bahnhofshalle gefunden hat. Dies war eines der ersten Lieder, an dem wir arbeiteten, als wir mit den Proben für dieses Album begannen. Ich erinnere mich immer noch an die Gänsehaut, als ich dieses Arrangement zum erstenmal sang. Danke, Berlin, für die Inspiration. (PA)

Text: Pirjo Aittomäki (PA), Johanna Juhola (JJ), Timo Alakotila (TA).

(Übersetzungen der Song-Titel sind keine offiziellen oder wörtlichen Übersetzungen. Der englische Titel von Nr. 12 wurde vom Autor selbst übersetzt.)

TANGO-ORKESTERI UNTO:

Pirjo Aittomäki – vocals

Timo Alakotila – piano

Johanna Juhola – accordion

Mauno Järvelä – violin

Petri Hakala – guitar

Hannu Rantanen – double bass

Contact: www.tangoorkesteriunto.com

Thank you to: Speedy Saarinen, everybody at Sibelius Academy and Kallio-Kuninkala, Julia, Sarah, Diz and everybody at ARC Music, Musiikin edistämisyys - The Finnish Music Foundation (MES), Suomen Kulttuurirahasto – Finnish Cultural Foundation, Outi Putkonen at the Museum of Technology, Wif Stenger, Sarka Hantula, Päivi Koivisto and everyone else who has helped us one way or another, you know who you are.

Sibelius-Akatemian kansanmusiikkiäänitteitä 145.

Sibelius Academy Folk Music Recordings 145.

Taideyliopiston Sibelius-Akemia – Kansanmusiikki

The Sibelius Academy of the University of the Arts Helsinki – Folk Music

Licensed from Tango-orkesteri Unto, Finland

Tracks 1, 6, 7, 9, 10, 12 published by Rights MANUS

Tracks 2, 4, 5, 8 published by Warner/Chappell Music Finland Oy

Track 3 published by Suomen Mediamusiikki Oy

Track 11 published by Lindström Erik Ed.

Recorded at Kallio-Kuninkala by Speedy Saarinen

Additional recordings at Ogeli Studio / MediaGents by Speedy Saarinen

Edited at Sibelius Academy by Speedy Saarinen

Engineered and mixed at Ogeli Studio / MediaGents by Speedy Saarinen

Produced by Timo Alakotila

Mastered at Chartmakers by Svante Forsbäck

Final master at ARC Music by Diz Heller

All photos by Kimmo Tähtinen / Pintoresco

Cover design/ typesetting/layout: Sarah Ash

Liner notes: Pirjo Aittomäki (PA) / Timo Alakotila (TA) / Johanna Juhola (JJ) / Sarka Hantula